

Vad innebär förordningen om digitala tjänster (Digital Services Act)?

Åtgärder för att skydda
barn och ungdomar på nätet

Varför en förordning om digitala tjänster?

Europeiska unionen (EU) vill se till

▶ att den digitala tekniken och onlineplattformarna iakttar allas rättigheter,

▶ att vi kan lita på de digitala tjänster som vi använder,

▶ att vi kan vara säkra och skyddade på nätet, oavsett vilka digitala tjänster vi använder.

Förordningen om digitala tjänster (Digital Services Act, ibland används också den engelska förkortningen DSA) innehåller de regler som behövs för detta.

Det finns annan EU-lagstiftning som rör barns säkerhet på nätet, men i den här broschyren fokuserar vi på **det skydd för personer under 18 (minderåriga) som har införts genom förordningen om digitala tjänster.**

Vad gör förordningen om digitala tjänster?

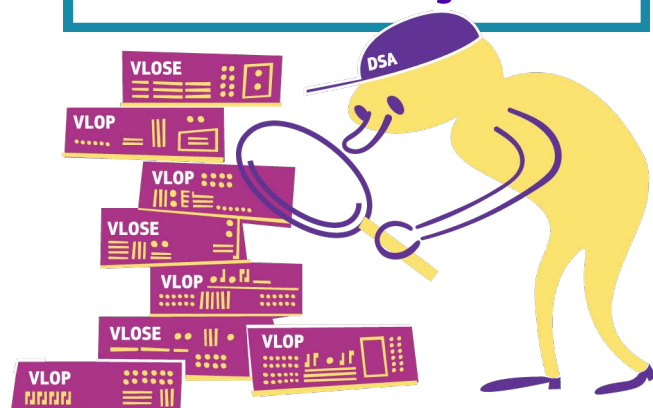
Förordningen om digitala tjänster säkerställer att alla digitala tjänster som vi använder, särskilt så kallade **mycket stora onlineplattformar**, som Instagram, Snapchat, TikTok och YouTube, och **mycket stora onlinesökmotorer**, som Google och Bing, gör mer för att skydda användarnas rättigheter, ser till att vi är säkra och stoppar spridningen av olagligt eller olämpligt innehåll.

Förordningen om digitala tjänster omfattar onlinetjänster av olika art och storlek som används av vem som helst i Europeiska unionen, oavsett var tjänsten är baserad. De största tjänsterna omfattas av striktare regler.

Förordningen kräver att onlineplattformar tar hänsyn till deras tjänsters påverkan på viktiga områden som rättvisa val, allmän säkerhet, användarnas mentala och fysiska hälsa och könsrelaterat våld.

*Det kan hända att du också stöter på de engelska akronymerna för mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer: **VLOP (Very Large Online Platforms)** respektive **VLOSE (Very Large Online Search Engines)**.*

Våra rättigheter

Enligt förordningen om digitala tjänster är onlineplattformar skyldiga att iaktta våra grundläggande rättigheter på nätet. I Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna anges ett antal rättigheter, och av dessa är följande mest relevanta för förordningen om digitala tjänster och för att skydda minderåriga på nätet:

- ▶ *Principen om barnets bästa.*
- ▶ *Barnets rätt till skydd.*
- ▶ *Rätten till yttrandefrihet.*
- ▶ *Rätten att inte utsättas för diskriminering.*
- ▶ *Rätten till skydd av personuppgifter.*
- ▶ *En hög konsumentskyddsnivå.*

Förordningen om digitala tjänster syftar också till att plattformarna ska lära sig av varandras bästa praxis och följa relevanta riktlinjer för hur de kan skydda sina unga användare.

Hur skyddar förordningen om digitala tjänster minderåriga på nätet?

Enligt artikel 28 måste onlineplattformar som kan användas av minderåriga säkerställa att deras tjänster har en hög nivå av **integritet**, **säkerhet** och **trygghet** för minderåriga.

Onlinerisker för minderåriga

Användare – i synnerhet barn och ungdomar – bör skyddas från faror och risker på nätet, som till exempel trakasserier, mobbning, falsk information, olagligt innehåll och/eller personer som låtsas vara någon annan.

När mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer analyserar de risker som deras tjänst utgör för unga användare ska de beakta följande:

- ▶ *Om minderåriga enkelt kan förstå hur tjänsten fungerar (skäl 81)*
- ▶ *Om minderåriga riskerar att stöta på innehåll som skulle kunna skada deras "hälsa och deras fysiska, mentala och moraliska utveckling" (innehåll som är olämpligt för vissa ålderskategorier) (skäl 81).*
- ▶ *Hur utformningsaspekter kan orsaka beroenden. (skäl 81/83).*

För vidare läsning finns det hänvisningar till berörda skäl och artiklar (art.) i förordningen i texten.

Riskbedömning och riskbegränsning

Varje år ska mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer **kartlägga** och **analysera** de potentiella onlineriskena för barn och ungdomar som använder deras tjänster (art. 34 och 35).

Precis som vi har åldersklassificering för biofilmer finns det vissa typer av innehåll och tjänster online som inte är lämpliga för yngre åldersgrupper. Därför måste plattformarna också vidta **åtgärder** för att begränsa dessa risker, exempelvis genom följande (såsom lämpligt beroende på plattformen):

► **Föräldrakontroll**

Inställningar som hjälper föräldrar och vårdnadshavare att exempelvis övervaka och begränsa barnens tillgång till internet, och skydda dem från risker och olämpligt innehåll online.

► **Ålderskontroll**

Ett system för att kontrollera användarnas ålder innan de får tillgång till tjänsten, exempelvis baserat på fysiska identifierare eller andra former av identifiering.

► **Verktyg**

för att hjälpa ungdomar att anmäla övergrepp eller få stöd.

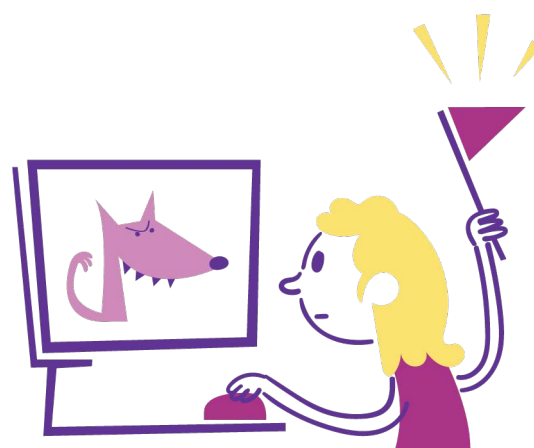
Barn och ungdomar ska på nätet alltid kunna känna sig säkra, trygga och skyddade från innehåll eller kontakter som skulle kunna uppröra eller skrämja dem eller få dem att känna sig arga, ledsna, oroad eller nätmobbad.

Barnvänliga system för klagomål och rapportering

Det är viktigt att plattformarna kan agera mot innehåll som kan påverka människors rättigheter, såsom värdighet, personlig integritet och yttrandefrihet (skäl 89).

Med förordningen om digitala tjänster vill man göra det enkelt för alla – även minderåriga – att rapportera och klaga när de upptäcker olagligt innehåll eller annat innehåll som inte borde finnas på nätet.

Plattformarna bör också agera snabbt när **"betrodda anmälare"** rapporterar innehåll som de anser vara olagligt eller strida mot plattformens allmänna villkor.

Betrodda anmälare är utsedda organisationer som är experter på att anmäla olagligt eller skadligt innehåll.

Personuppgifter/integritet

Vi har alla rätt till integritet och till att skydda våra personuppgifter. Detta gäller också på nätet, där plattformar inte bör uppmana oss till att dela våra personuppgifter med dem eller andra användare i onödig omfattning. De personuppgifter som vi delar måste skyddas. De får inte manipuleras eller delas vidare och människor får inte spionera på oss.

Enligt förordningen om digitala tjänster bör också onlineplattformar som används av barn skydda sina användares integritet och säkerhet. Detta kan exempelvis göras genom särskilda standardinställningar för integritet och säkerhet.

Tänk efter...
hur mycket personuppgifter ombes vi lämna ut på nätet? Är det alltid nödvändigt?

Barnvänlig information

De allmänna villkoren måste skrivas och uppdateras på ett sådant sätt att de är lättbegripliga för alla, även minderåriga.

Onlinetjänster som används av minderåriga måste anstränga sig extra mycket för att förklara saker och ting så tydligt att unga användare kan förstå vad det är som de godkänner (*art. 14*).

Ingen profilering bakom annonser till barn och ungdomar

Företagen får samla in information om våra preferenser och intressen från de webbplatser som vi besöker, om vad vi "gillar" och om vilka länkar som vi klickar på, samt personuppgifter som vi lämnar ut om oss själva, som vår ålder och var vi bor. Plattformar använder algoritmer och artificiell intelligens på dessa profileringsdata för att bestämma vilka annonser de ska visa för oss för att uppnå maximal påverkan. En del onlineplattformar tjänar pengar varje gång vi köper produkter till följd av dessa annonser.

Enligt förordningen om digitala tjänster (*art. 28*) får plattformarna inte visa annonser baserade på profilering om de med rimlig säkerhet är medvetna om att användaren är minderårig.

Enligt förordningen om digitala tjänster (*art. 39*) ska mycket stora onlineplattformar offentliggöra informationen om sina annonser, så att det är möjligt för alla, även forskare, att analysera de potentiella riskerna. Denna information bör bland annat omfatta uppgifter om annonsinnehållet och vem som har betalat för det, i synnerhet när annonserna riktas till minderåriga.

Tänk efter...
hur ofta ser vi riktade annonser på sociala medier och undrar hur plattformen kan veta precis vad vi gillar?

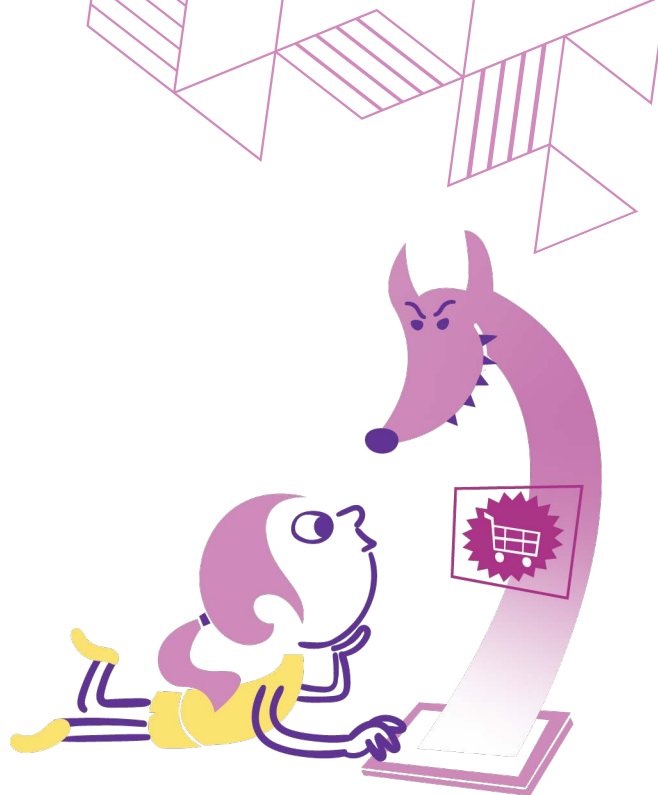
Inga mörka mönster

Förordningen om digitala tjänster (*skäl 67*) förbjuder också "mörka mönster", alltså sättet att utforma onlinegränssnitt så att de lurar oss att göra saker som vi kanske egentligen inte skulle vilja göra, t.ex. att köpa något, eller så att de påverkar våra beslut eller gör det komplicerat att annullera abonnemang.

Andra åtgärder

Förordningen om digitala tjänster främjar också tekniska standarder (*art. 44*) och andra överenskommelser för att förbättra användarnas onlineupplevelse. För att skydda minderåriga har man inlett arbetet med EU:s uppförandekod för åldersanpassad utformning (*art. 45*).

När det har slutförts kan företagen frivilligt anta uppförandekoden och dess skyldigheter för att visa sitt engagemang för att skydda barn på internet. Uppförandekoden kommer dock inte att ersätta deras rättsliga skyldigheter enligt förordningen om digitala tjänster.

Vad händer nu? Hur kommer de nya reglerna att tillämpas?

- ▶ Förordningen om digitala tjänster började tillämpas den 16 november 2022.
- ▶ Plattformar som utsetts till mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer måste följa alla bestämmelserna i förordningen om digitala tjänster senast fyra månader från det att de utsetts. De 19 första sådana plattformarna offentliggjordes av kommissionen i april 2023 och de var tvungna att börja följa alla bestämmelserna fyra månader senare.
- ▶ Från och med februari 2024 måste alla digitala tjänster, även mindre plattformar, följa de regler i förordningen som berör dem.
- ▶ Denna skyldighet har fått plattformarna att agera: Nu tillåter varken Snapchat, Google, YouTube, Instagram eller Facebook längre att annonsörer visar riktade annonser för minderåriga.
- ▶ På TikTok och YouTube blir inställningen automatiskt privat för konton som tillhör användare som är under 16, så att endast deras kända kontakter kan se de videoklipp som de laddar upp.
- ▶ Det här är bara början. Kommissionen har nya befogenheter att kontrollera mycket stora onlineplattformar och mycket stora onlinesökmotorer och de åtgärder som de vidtar för att begränsa riskerna.
- ▶ EU och medlemsstaterna kommer att se till att företagen följer dessa regler och kan bötfälla företag med upp till 6 % av deras årliga globala intäkter om de inte gör det.

Var kan man få mer information eller hjälp?

Om du behöver hjälp eller information om några onlinefrågor kan du kontakta centrumet för säkrare internet i ditt land. Dessa centrum tillhandahåller hjälptjänster riktade till just barn och ungdomar och kan nås via telefon, e-post eller chatt – helt gratis!

Förordningen om digitala tjänster kan läsas i sin helhet på alla officiella EU-språk på EUR-Lex-webbplatsen: [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2022/2065 av den 19 oktober 2022 om en inre marknad för digitala tjänster och om ändring av direktiv 2000/31/EG \(förordningen om digitala tjänster\)](#).

Generaldirektoratet för kommunikationsnät, innehåll och teknik – (GD CONNECT)
Manuskriptet färdigställdes i november 2023.

Du kan ladda ner eller beställa den här publikationen på op.europa.eu/sv/publications.

Upphovsrätt

© Europeiska unionen, 2024

Vidareutnyttjandet av Europeiska kommissionens handlingar regleras av kommissionens beslut 2011/833/EU av den 12 december 2011 om vidareutnyttjande av kommissionens handlingar (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39). Om inget annat anges är det tillåtet att vidareutnyttja detta dokument inom ramen för licensen Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Det innebär att vidareutnyttjande är tillåtet förutsatt att källa anges på lämpligt sätt liksom eventuella ändringar. Tillstånd för användning och reproduktion av delar som inte ägs av EU kan behöva sökas direkt från respektive upphovsrättsinnehavare.

Print ISBN 978-92-68-08995-8

[doi:10.2759/54049](https://doi.org/10.2759/54049)

KK-03-23-397-SV-C

PDF ISBN 978-92-68-07919-5

[doi:10.2759/713205](https://doi.org/10.2759/713205)

KK-03-23-397-SV-N

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2024

Läs mer:

Förordningen om digitala tjänster på EUR-Lex

Förordningen om digitala tjänster på Europa.eu

Den europeiska strategin för ett bättre internet för barn (BIK+)

Kontakta ditt nationella centrum för ett säkrare internet